

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bursa'nın su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir yönetimi konusunda, mevcut alanların daha fazla tahrip olmasını önleyici projelerin saptanması, boyutları gittikçe büyüyen kirlenmenin yarattığı tehdidin ve bu tehdidin nasıl giderileceğinin kapsamlı olarak araştırılması için Anayasanın 98, İçtüzüğün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

S. İMZA
S. İMZA
Kamer Feriç
Tunceli M.
İğne M.

İlhan Demirel
Bursa M.

Sena KALELİ
Bursa Milletvekili

Namık Hayatçı
M. İMZA

Ali İzzet
Ali İzzet
İstanbul M.

M. İMZA
M. İMZA
İstanbul M.
HAYAT ÖREN
M. İMZA

Redif Gürkan
İstanbul M.

Erdoğan Akın
İstanbul M.

Ali SARIBAŞ
G. İMZA

Mahmut Tural
İstanbul M.

İhsan ÖZKES
İstanbul M.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE

21. yüzyılın stratejik kaynaklarından biri olan su konusu ülkemizin de en önemli sorunlarından biridir. Tüm dünyada titizlikle korunan, üzerinde hiçbir yapılaşmaya izin verilmeyen su havzaları ülkemizde bilinçsizce yok edilmekte ve kirletilmektedir. Ülkemizde izlenen yanlış politikalar sonucu son 40 yılda 1 milyon 300 bin hektar sulak alan kuruma ve kirlenme gibi nedenlerle ekolojik ve ekonomik işlevini yitirmiştir. İzlenen yanlış yönetim ve kullanım uygulamalarına küresel iklim değişikliğinin etkileri de eklenince önümüzdeki yıllarda yaklaşık 1,2 milyon hektar sulak alanın da risk altında olduğu görülmektedir. Bu durumun en çarpık örneklerinden biri Bursa'dır.

Bursa sahip olduğu verimli topraklar ve zengin su kaynaklarıyla yalnızca bölge için değil, ülkemiz için de önemli bir doğal ve ekolojik yaşam kaynağıdır. Uludağ ise hem Bursa'nın, hem Bursa Ovası'nın, hem de bu bölgedeki doğal yaşam kaynağının merkezidir. Bursa, sahip olduğu verimli toprakları Uludağ'a borçludur. Uludağ'dan doğan kaynakların yanı sıra buradan beslenen yeraltı suları, yalnızca Güney Marmara'nın değil ülkemizin de en zengin ve en kaliteli sularını oluşturmaktadır. Ancak su şirketleri, Milli Parklar Kanunu'na göre, her türlü ticari etkinliğin yasak olduğu Uludağ'ın zirvesine kadar uzattıkları borularla, buradaki su kaynaklarını ve doğal yaşamı rant uğruna heba etmektedir. Ayrıca Uludağ Milli Parkı'nda bulunan otel ve kamu tesislerinin, Kaplıkaya ve Balıklı derelerine bıraktıkları kanalizasyonlar, bu dereleri kullanılmaz duruma getirmektedir. Uludağ'daki su kaynakları, Milli Parklar Yasasıyla koruma altında olmasına rağmen, Çayırıldere Yaylası, Koğukdere Yaylası, buzul göllerinin içinde bulunduğu Karagöl Yayla ve son olarak da Uludağ Milli Parkının doğu sınırını oluşturan Büyükdere'nin (Kocadere) kaynağı su firmalarına tahsis edilmiştir.

Uludağ Milli Parkı'nın doğu sınırını oluşturan Kocadere batıya doğru Deliçay, Kapıyayla Deresi, Koğukdere, Çayırıldere ve Büyükbalklı Dere suları ile Bursa ovasında birleşerek Nilüfer'e karışmaktadır. Uludağ'dan beslenen Nilüfer Deresi etrafına kurulu sanayi tesislerin kirletmesi sonucu yaşanan kirlilik ise artık dayanılmaz boyutlara ulaşmıştır. Kestel'in güneydoğusunda ise Alaçam Köyü, Umurbey Yayla ve Kocadere kaynağına döşenen su boruları ve yaratılan kirlilik Kocadere Vadisinin yüzlerce yıllık kayın ve göknar ağaçlarını tahrip etmekte, doğal yaşam alanlarını zarara uğratmaktadır.

Önemli bir tarım şehri olmasının yanı sıra Bursa, önce tekstil ardından oto sanayi ile birlikte zamanla sanayi kenti durumuna dönüşmüştür. Bunun sonucunda zengin ova toprağı üzerinde yükselen küçük atölye ve sanayi tesislerinin gereksinim duydukları suyu yeraltı kaynaklarından karşılamaları sonucu en temiz ve damıtılmış durumdaki kaynaklar gittikçe kimyasal kanalizasyon deposuna dönüşmekte ve kirlenmeye yol açmaktadır.

Öte yandan Bursa'nın içme suyunun yüzde 85'ini karşılayan Doğancı Barajı'nın üst tarafında faaliyet gösteren taş ve maden ocakları, Sarıbüyük ve Başköy'de bulunan kaynakların azalmasına ve suyun bulanıklaşmasına yol açmaktadır. Çınarcık Barajı yakınlarındaki tesislerin arıtmalarının yeterli olmaması da ikinci barajdaki kirliliği gözler önüne sermektedir. Kabulbaba mermer ocağı Uluabat gölünü, Eti Bor işletmeleri ise Kırmastı çayını kirletirken, yargı kararı beklenmeden Kestel Alaşar Çataltepe mevkiinde yapımına başlanan küçük sanayi sitesi de verimli arazileri ve su havzalarını olumsuz etkileyecektir. Ambalajlanarak satılan sular için kurulan tesisler ile balık çiftliklerinin verdiği zararlar da Mustafakemalpaşa köylerinin suyunu ve doğa harikası Suuçtu şelalesini yok etmektedir.

Bütün bu nedenlerin yanı sıra küresel ısınmanın da etkisiyle gelecek 10 yıl içinde dereler kuruma, Uludağ'ın doğal ekosistemi de büyük zarar görme riski altındadır.

Su konusu aynı zamanda bir demokrasi sorunudur. Sağlıklı yaşam hakkı gereği herkesin, her canlının temel ihtiyacını karşılayacak miktarda temiz suya erişim hakkı vardır. Bu hakkın yerine getirilmesinde merkezi yönetim kadar, yerel yönetimlere ve yörede yaşayanlara da önemli sorumluluklar düşmektedir.

Bu gerekçeler ışığında Bursa'nın su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir yönetimi konusunda, mevcut alanların daha fazla tahrip olmasını önleyici projelerin saptanması, boyutları gittikçe büyüyen kirlenmenin yarattığı tehdidin ve bu tehdidin nasıl giderileceğinin kapsamlı olarak araştırılması yalnızca bölge açısından değil ülkemiz açısından da yaşamsal değerinde önem taşımaktadır.